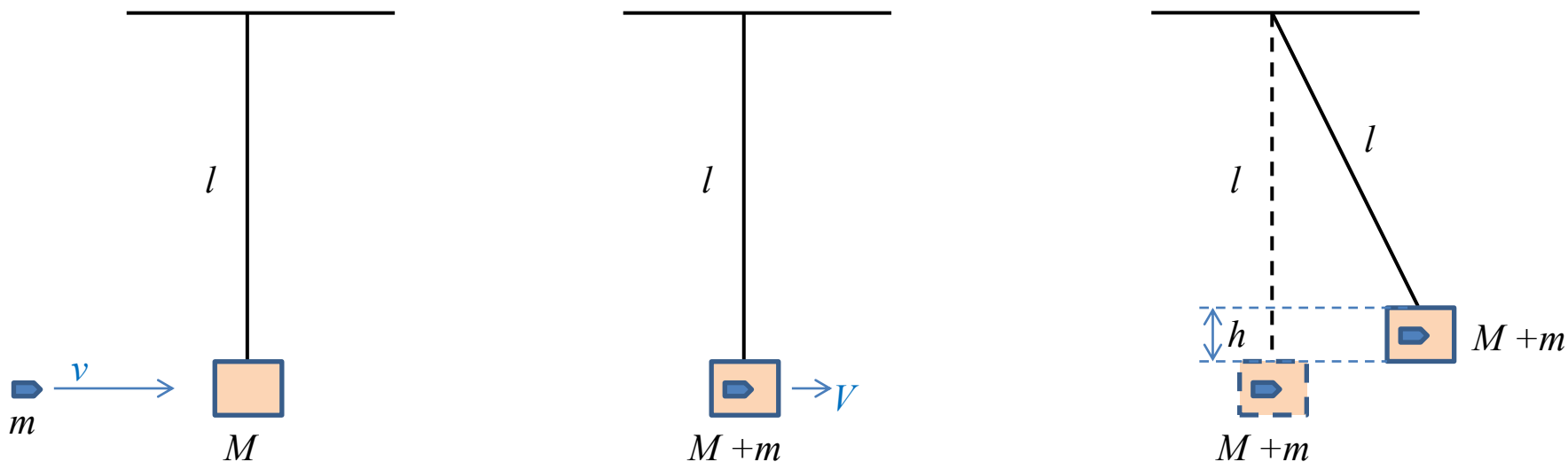

Balistické kyvadlo

- měření rychlosti střely

- hmotnost střely $m = 0.50$ g, maximální chyba $\varepsilon_m = 0.01$ g
- hmotnost kyvadla $M = 500$ g, maximální chyba $\varepsilon_M = 10$ g
- délka kyvadla $l = 4.0$ m, maximální chyba $\varepsilon_l = 0.1$ m
- výška do které vystoupalo kyvadlo $h = 0.8$ mm, maximální chyba $\varepsilon_h = 0.1$ mm
- jaká byla rychlost střely v a s jakou přesností (maximální chybou) ji určíme?

Balistické kyvadlo - řešení

- měření rychlosti střely

- zákon zachování hybnosti: $mv = (M + m)V \rightarrow V = \frac{m}{M + m}v$

- zákon zachování energie: $\frac{1}{2}(M + m)V^2 = (M + m)gh$

$$\frac{1}{2}(M + m) \left(\frac{m}{M + m} \right)^2 v^2 = (M + m)gh$$

- rychlost střely: $v = \frac{M + m}{m} \sqrt{2gh} \quad v = 125 \text{ m s}^{-1}$

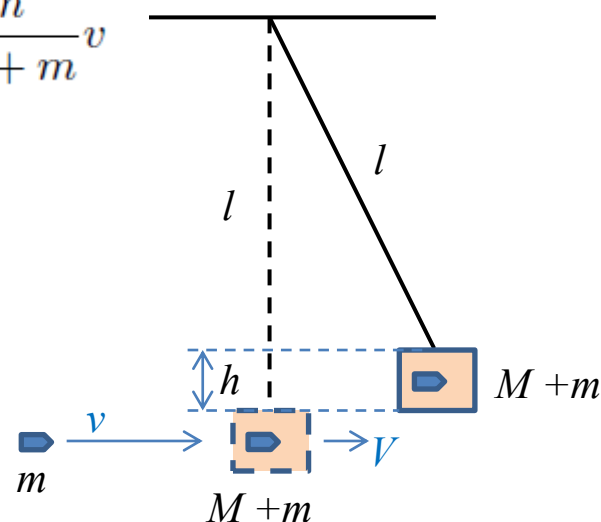
- relativní maximální chyba: $\frac{\varepsilon_v}{v} = \frac{\varepsilon_{M+m}}{M + m} + \frac{\varepsilon_m}{m} + \frac{1}{2} \frac{\varepsilon_h}{h}$

$$\varepsilon_{M+m} = \varepsilon_M + \varepsilon_m$$

- relativní maximální chyba: $\frac{\varepsilon_v}{v} = \frac{\varepsilon_M}{M + m} + \frac{\varepsilon_m}{M + m} + \frac{\varepsilon_m}{m} + \frac{1}{2} \frac{\varepsilon_h}{h}$

- po dosazení: $\frac{\varepsilon_v}{v} = 10\%$

- absolutní maximální chyba: $\varepsilon_v = 13 \text{ m s}^{-1} \approx 10 \text{ m s}^{-1}$

$$v = (1.3 \pm 0.1) \times 10^2 \text{ m s}^{-1}$$